

Літ.: Артемчук І. В. Особливості усного зв'язного мовлення у комунікативно депривованих дітей-сиріт: автореф. дис.. канд. психол. наук: 19.00.08 / Артемчук Ірина Вячеславівна; Ін-т спец. педагогіки АПН України. – Київ, 2005. – 22 с.

Ірина Сухіна

КОМУНІКАТИВНИЙ ПІДХІД – (з англ. communicate) – інтерактивний метод вивчення мови (мов), спрямований на формування комунікативної компетенції, тому спілкування є водночас як кінцевою метою вивчення мови, так і засобом її досягнення. Зміст К. п. – зосереджуватися на живому спілкуванні за допомогою різноманітних розмовних практик-взаємодій між вчителем і учнями, вчитися висловлювати свої думки, розуміти співрозмовника. Наукові позиції (Ср. Kramersch, 1994, N. Pakhomova I. Okhrimenko, S. Kul'bida, T. Yanovska, H. Stanetska, 2021; G. Robinson-Stuart, 1996, С. Король, 2012, С. Кульбіда, 2021) уточнюють позиції комунікативного підходу у формуванні комунікативної діяльності, які характеризуються ознаками (мова розглядається як засіб комунікації; вивчення мови відбувається через включення суб'єктів до комунікативної діяльності; суб'єкти навчання володіють когнітивними стратегіями (прийомами) оволодіння мовою; спілкування на уроці (занятті) розглядається як комунікативна діяльність, що означає відмову від домінування формальних мовних вправ на користь діяльнісно й інтелектуально орієнтованих завдань, забезпечують вивчення мови як джерела культури та соціокультур-

ної інформації, засобу міжкультурного спілкування; перевага надається інтерактивним технологіям (імітаційно-рольові ігри, проблемно-комунікативні ситуації, моно- і діалоголінгвальне конструювання).

Літ.: 1. Король С. В. (2012). Комунікативний підхід у навчанні мови. Педагогічний дискурс, 11, 133–136.
2. Кульбіда С. В. (2021). Особливості комунікативної діяльності нечуючих учнів: монографія. Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка. Відділ навчання жестової мови. Київ: Інтерсервіс, 2021. 200 с.
3. Kramersch Cr. (1994). Context and Culture in Languages Teaching. Clair Kramersch. Oxford: Oxford University Press. 295 p.
4. Robinson-Stuart G. (1996). Second Culture Acquisition: Ethnographi in the Foreign Languages Classroom. G.Robinson-Stuart, H. Nocon. The Modern Language Journal. N. – Y. Yol. 80, № 4. P. 431–449.
Світлана Кульбіда

КОНТАМІНАЦІЯ (від лат. *contaminatio* – змішування) – помилкове відтворення вербального матеріалу у вигляді неправильного поєднання частин двох чи більше фонетично або семантично близьких слів («короко» замість слів «корова» і «молоко»). К. спостерігаються в мовленні як у людей з правильним мовленням – у вигляді обмовок внаслідок втоми чи психоемоційного збудження, у дітей віком 4–5 років – переважно як словотворчі неологізми («коровеня» – за аналогією до «козеня», «гусеня» тощо – «корова» + «-ен(я)»), так і у осіб з мовленнєвими розладами – з алалією та афазією

(один із проявів парафазії) (див. Алалія, Афазія).

Лит.: Рібцун Ю. В. Професійний довідник учителя-логопеда дошкільного навчального закладу. Х.: Вид. група «Основа». 2013. 239 с.

Юлія Рібцун

КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ – розроблена відповідно до Конституції та законів України, міжнародних договорів України, згода на обов’язковість яких надана Верховною Радою України, іншими нормативно-правовими актами, які регулюють відносини у сфері освіти, соціального захисту та реабілітації осіб з інвалідністю.

Метою Концепції є: визначення пріоритетів державної політики у сфері освіти в частині забезпечення конституційних прав і державних гарантій дітям з особливими освітніми потребами; створення умов для вдосконалення системи освіти та соціальної реабілітації дітей з особливими освітніми потребами, зокрема з інвалідністю, шляхом упровадження інноваційних технологій, зокрема, інклюзивного навчання; формування нової філософії суспільства щодо позитивного ставлення до дітей та осіб з особливостями психофізичного розвитку та інвалідністю.

До основних завдань Концепції належать: удосконалення нормативно-правового, науково-методичного, фінансово-економічного забезпечення, орієнтованого на впровадження інклюзивного навчання; запровадження інноваційних освітніх технологій; формування освітньо-розвивального середовища для дітей з особливими

освітніми потребами; впровадження інклюзивної моделі навчання в закладах загальної середньої освіти з урахуванням потреби суспільства; забезпечення доступу до соціального середовища та навчальних приміщень, розроблення та використання спеціального навчально-дидактичного забезпечення, реабілітаційних засобів навчання; удосконалення системи підготовки й перепідготовки педагогічних кадрів та ін.

Концепцію вибудовано на демократичних принципах розвитку інклюзивної освіти.

У Концепції представлено нормативно-правове і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в умовах інклюзії, а також чітко окреслено інституційні зміни в результаті її запровадження, що стосуються не лише ланки середньої освіти, але й модернізації вищої педагогічної освіти й системи підвищення кваліфікації.

Реалізація Концепції сприяє: забезпеченню права дітей з особливими освітніми потребами на рівний доступ до якісної освіти, незалежно від стану здоров’я, місця їх проживання; створенню належних умов для функціонування та розвитку інклюзивної освіти в Україні, забезпеченню достатнього обсягу фінансування для впровадження інклюзивного навчання; зміні освітньої парадигми, удосконаленню навчального процесу шляхом урахування сучасних досягнень науки та практики; забезпеченню архітектурної доступності закладів освіти різних типів, незалежно від форм власності та підпорядкування, підготовці достатньої кількості кваліфікованих педагогічних